

การยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งเป็นคนสาบสูญ

เนื่องจากปัจจุบันนี้มีบุคคลจำนวนมาก ได้ไปจากภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าบุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ตลอดระยะเวลาไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร และบุคคลเหล่านี้มีทรัพย์สินจำนวนมากเป็นเหตุให้ทรัพย์สินกระจัดกระจาย ไม่มีผู้ใดสามารถที่จะทำนิติกรรมต่างๆ ได้ เว้นแต่ จะร้องขอให้ศาลสั่งการให้ทำพลาตามที่จำเป็น เพื่อจัดการทรัพย์สินของบุคคลที่ไปจากภูมิลำเนาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๘ ,๔๙ หรือมิฉะนั้นก็ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเป็นคนสาบสูญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๑๖ (๕) ด้วย

๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้องและเหตุในการยื่น

๑.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๑ ถ้าบุคคลใดได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าบุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ตลอดเวลาระยะห้าปี เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการ ร้องขอศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนสาบสูญก็ได้

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้ลดเหลือสองปี

(๑) นับแต่วันที่มีการรบ หรือสงครามสิ้นสุดลง ถ้าบุคคลนั้นอยู่ในการรบหรือสงครามและหายไปในการรบหรือสงครามดังกล่าว

(๒) นับแต่วันที่ยานพาหนะที่บุคคลนั้นเดินทาง อับปาง ถูกทำลาย หรือสูญหายไป

(๓) นับแต่วันที่เกิดอันตรายแก่ชีวิตนอกจากที่ระบุไว้ใน (๑) หรือ (๒) ได้ผ่านพ้นไป ถ้าบุคคลนั้นตกอยู่ในอันตรายเช่นว่านั้น

ข้อยกเว้น มาตรา ๖๑ เนื่องจากมีเหตุการณ์ธรณีพิบัติจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันตก รวม ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล เป็นเหตุการณ์รุนแรงและก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก บุคคลผู้มิรายชื่อในบัญชีผู้สูญหายไม่พบศพจากกรณีธรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ทายาท หรือผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นคนสาบสูญโดยไม่ต้องรอรยะเวลาตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๑ ตามพระราชบัญญัติยกเว้นการนำระยะเวลาและเงื่อนไขตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่ผู้สูญหายจากกรณีธรณีพิบัติ พ.ศ.๒๕๔๘

๑.๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๒ บุคคลซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญให้ถือว่าถึงแก่ความตายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๑ หรือ เมื่อศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญกรณีธรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์

๑.๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๔ คำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญ หรือคำสั่งถอนคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒) เขตอำนาจศาล

ในการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งเป็นคนสาบสูญ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล หรือผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อศาลที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔ (๒) ก็ได้

๓) เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๑) สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอความช่วยเหลือและผู้ที่จะขอให้ศาลสั่งเป็นคนสาบสูญ (เขตอำนาจศาล)

(๒) บันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับแจ้งว่า บุคคลนั้นได้หายไปจากภูมิลำเนาโดยไม่ทราบว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร

(๓) บัญชีรายชื่อผู้สูญหายจากกรณีธรณีพิบัติที่กระทรวงยุติธรรมประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) เอกสารหลักฐานที่แสดงความเกี่ยวพันระหว่างผู้ร้องขอความช่วยเหลือกับผู้ที่จะขอให้ศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ เช่น ทะเบียนสมรส สติบัตร เป็นต้น พร้อมทั้งเอกสารอื่นๆ ของทายาท หรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้ไม่อยู่ ฯลฯ